

Skladatelia dychovej hudby

3. Gejza Dusík

A.Hudec: Príjemné popoludnie želá poslucháčom internetového rádia Adam Hudec. Dnešnú reláciu z cyklu Skladatelia dychovej hudby venujeme jednému z najvýznamnejších skladateľov hudby na Slovensku – Gejzovi Dusíkovi. Aj keď Dusík nebol typický skladateľ dychovej hudby, komponoval predovšetkým operety, tangá a tanečné piesne – predsa len jeho nesmrteľné melódie často znejú aj v podaní dychových kapiel a ešte dlho budú hrávané mnohými orchestrami, pretože sú vynikajúco skomponované a sú – dalo by sa povedať – nadčasové. Podľa encyklopédií sa Gejza Dusík narodil 1.apríla 1907 v Zavare. K tomu treba povedať malé upresnenie. Ako to teda presne bolo, mi osvetlil kapelník DH Križovianka Miloša Viselku, keď sme pripravovali nahrávku CD ich dychovej hudby v Križovanoch nad Dudváhom. Je to zaujímavá história. Otec Gejzu Dusíka bol notárom v Križovanoch nad Dudváhom, kde aj Dusíkovci bývali. Matka mala rodičov v Zavare, a tak sa stalo, že Gejza Dusík sa narodil počas návštevy svojej matky v Zavare, na Veľkú noc 1. apríla 1907. O dva dni po narodení sa matka s novorodencom vrátila do miesta svojho bydliska v Križovanoch. Svoju mladosť prežil Gejza Dusík v Križovanoch nad Dudváhom. Takže - je Gejza Dusík Zavarčan či Kerestúrčan? Ťažko povedať, podľa mňa patrí celému Slovensku. Lebo náhodný dvojdňový pobyt jeho matky v susednom Zavare sa nevyrovná mnohým rokom, ktoré prežil so svojimi rodičmi i bratom v Križovanoch nad Dudváhom.

Gejza Dusík je priekopníkom slovenskej populárnej hudby a slovenskej operety. Jeho vklad do hudobnej moderny, ako tvorca slovenskej národnej operety, je veľmi významný. Študoval na viedenskom Konzervatóriu v rokoch 1932 – 36 kompozíciu. Už v roku 1935, teda ešte pred absolvovaním konzervatória, mala v Slovenskom národnom divadle v Bratislave premiéru jeho prvá opereta Tisíc metrov lásky. V roku 1939 začal pracovať v SOZA, v roku 1949 sa stal riaditeľom SOZA a ako riaditeľ zväzu pracoval do roku 1974. Medzi rokmi 1942 až 1948 založil a aj viedol vlastné hudobné vydavateľstvo.

Gejza Dusík je autorom asi 250 tanečných piesní, hudobných komédií a operiet. Celkovo napísal 13 operiet, z nich do roku 1945 bola najpopulárnejšia *Modrá ruža* na libreto dr. Pavla Braxatorisa. Socialistické umenie operetu dlho odmietalo ako buržoázny prežitok. Bol to však práve Gejza Dusík a jeho dlhoročný verný libretista Pavol Braxatoris,

ktorí na javisku **Novej scény** oživilí tradíciu v roku **1954** operetou **Zlatá rybka**. V roku **1988** bol Gejzovi Dusíkovi udelený titul **Národný umelec**, ktorý si plne zaslúžil. Zomrel **6.mája 1988** v Bratislave.

My si dnes zahráme skladby Gejzu Dusíka v rôznych podobách. Začínáme zmesou jeho známych piesní, ktoré sme s Malokarpatskou kapelou nahrali pre televízne relácie **Kde vládne úsmev a Bál s Malokarpatskou kapelou**. Okrem sólistov Malokarpatskej snami spievali vzácní hostia – legendy slovenskej populárnej hudby - **Melánia Olláryová, Bea Littmanová, Gabriela Hermeliová a Jozef Kuchár**. Ten vám potom zaspieva jedno z najznámejších táng **G.Dusíka – Rodný môj kraj**. Pokračujeme valčíkom **Až v chotári nevädze rozkvitnú** a potom vám **DH Križovianka** zahrá a zaspieva **Melódie G.Dusíka** z ich CD-čka z roku **2006**. Máme tu pre vás, najmä pre tých skôr narodených – aj lahôdku v podaní nesmrteľného **Františka Krištofa Veselého**, a to pieseň **Dedinka v údolí**. Dnešnú reláciu ukončíme netradične so symfonickým orchestrom, ktorý vám zahrá **Predohrou k operete Hrnčiansky bál**. Príjemnú pohodu s nesmrteľnými melódiami Gejzu Dusíka vám želá autor dnešnej relácie **Adam Hudec**.

5,03

0. Úvodná zvučka		0,21
1. Zmes piesní G.Dusíka	Mal.kapela a hostia	6,16 (MP3)
2. Rodný môj kraj	MK + Jozef Kuchár	2,25
3. Až v chotári	MK	2,28
4. Melódie G.Dusíka	DH Križovianka	4,31
5. Dedinka v údolí	Fr.Krištof-Veselý	3,51
6. Predohra k operete Hrnčiansky bál, Symf.orch.		6.15
0. Záverečná zvučka		0,21

---

durata: 31.30

